

Bilder och blad : en samling nykterhetsdikter

Wallander, Hjalmar,

81 B b Br.

Vitt Säs
Målat
(Bor)

HJ. WALLANDER

**BILDER
OCH
BLAD**

1910

Kungl. biblioteket

0 0000 000106427

BILDER OCH BLAD

EN SAMLING

NYKTERHETSDIKTER

AV

HJALMAR WALLANDER

STOCKHOLM

A.-B. SVENSKA NYKTERHETSFÖRLAGET

BILDER OCH BLAD

EN SAMLING

NYTTBILDKUNST

Stockholm
Oskar Eklunds Boktryckeri
1910.

HILMAR WÄLINDER

STOCKHOLM
A.-B. OSKAR EKLUND

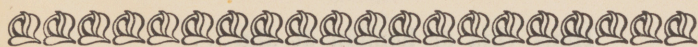

*Säg, om du vet, min vän, vad orsak har
Det usla liv som föres alla dar
På vägen ifrån höjderna till fattighuset?
— Jag hör ditt tysta sanningsdigra svar:
— Jo, ruset!*

*Vad vållar split och kio, vem väcker strid
Och hat och avund, störer vänners frid,
Vad är som sänker människan i gruset
Och ställer henne på ett djurs nivå?
— Jo, ruset!*

Ögö om du vet, min älskling, jag älskar dig
Jag älskar dig som följde alla dagar
På någon trädgård i fjärran
Jag hör ditt hjerta smärtsamt
Ja, min!

Jag älskar dig och jag älskar dig
Och jag älskar dig som följde alla dagar
På någon trädgård i fjärran
Och älskar dig på ett annat sätt
Ja, min!

EN SKUGGA.

I halvskumma avsidesgränden
Där dagsbullret domnar och tiger
Vid gammaldagsdoften, som stiger
Ur husen av hundra år.
Där bor, i ett kyffe på vinden,
En stackare, bärgad från gatan
Utpinad och blek om kinden
Med tovskägg och fattiglångt hår.

Hans namn är ett öknamn som givits
På måfå av någon som skämtat.
Hans liv är en klocka som klämtat
Sig hes av för våldsamma slag.
Hans själ är en tonvåg som summit
För långt ut i etern och strandat
På kust där den borde ha landat
Till vila för nya tag.

Hans vilja är hemlån åt alla...
Hans mening är oklar och skriven
På papper och styckad och riven
I bitar av pöbel och skarn.
Hans kraft är förbrukad och slagen
Till marken, dit blicken hans stirrar...
Se... krokig i gränden han irrar,
Begabbad av tokar och barn! —

FÅNGKÄRRAN.

Det rasslar en kärra i landsvägens damm.
 Det är visst herr länsman som far där fram —
 Å Gud, vad har hänt, vad har väl skett —?
 Man undrar och frågar och gissar lätt:
 Vår länsman skall till tinget
 Och sitta i åklagar rätt — —

De voro rusiga några män
 Och värst av dem alla var fördrängen Sven. —
 De kommo att orda om ditt och datt
 Och huru det nu med gossen var fatt,
 Det dröjde ej synnerligt länge
 Förr'n kniven i handen satt — —

Och fördrängen Sven, vars hetsiga blod
 Nu kommit i svallning av ruset, stod
 Efter några sekunder som dråpare, där
 Han nyss druckit vänskaplig skål med Pär — — —
 Det gick ej att hejda dem håller
 Förr'n döden slet dem isär.

Och Sven har en sjuk och fattig mor,
Som sitter och gråter i sorg så stor — —
Och Pär var en duktig och redbar man,
Vars make man sällan i bygden fann.
Men så kom ruset och dräpte
Och slog i bojor och bann.

De kunde ha levt i sämja nu
I brodersgamman och frid de tu,
Som vänner i samma arbetslag.
Nu brännvinet grep i sinnena tag
Och så kom olyckan, straffet
Det långa, för år och dag — —

Det rasslar en kärra i landsvägens damm —
Det är herr länsman, som far där fram —
Nu vet en var, vad som hänt och skett:
Man skakar av fasa åt synen man sett,
Åh, ruset, det hemska ruset,
Det släcker båd' sans och vett — —!

STÖDET.

Ljum var himlens blida vind.
Gossen stod vid trädgårdsgrind
Mitt i solskensbranden.
Nu var barndomstiden slut . . .
Långt i vida världen ut,
Bort till fjärran landen!

Tåren glittrade på kind . . .
Där hon stod, den gamla lind,
Grön vid stuguknuten.
Ack, så älskat allting var! —
Nu i dörren syntes far
Tårögd, tyst och sluten.

Och han talte: »Gossen min,
Håll i redlig hälgd ditt sinn'.
Ond och grym är världen.
Kommer frestarn, honom slå!
Redbar skall du åter nå
Kära barndomshärden.

Främst av allt jag säger dig:
 Vandra *nykter* fram din stig,
 Fram till klara ljuset.
 Vet, hur många bitter grav
 Öppnats har för usel slav
 Under lömska ruset.

Tänk, mitt barn, uppå mitt ord:
 Grunden till allt ont på jord
 Du i glaset finner.
 Medan du i njutning står
 Vid det fyllda glas du får,
 Livet raskt förrinner.

Sist, farväl! Och tänk nu på
 Vad jag sagt och lycklig gå
 Ut i världen vida!
 Gud dig signe, gossen min!
Nykter! vare lösen din
 Alltid, sent och tida!»

— Ljum var himlens blida vind.
 Gossen stod vid trädgårdsgrind
 Mitt i solskensbranden.
 Barndomstiden nått sitt slut —
 Långt i vida världen ut,
 Bort till fjärran landen!

Gamle faderns sanningsord
Föllo rikt i godan jord,
Buro frukt omsider.
Frestelserna kommo nog . . .
Gossen dock dem alla slog
Efter kamp och strider.

Och han kände vad det var
Som gav styrka: »Gamle far,
Du gav stöd och krafter.
Det var dina gyllne råd
Som gav gossen kraft till dåd
Emot rusets safter.»

Och det händer, efter år
Utav strider, gossen står
Där på nytt vid grinden.
Gamle far mot sonen går . . .
Solen lyser på hans hår,
Smecker skrumpna kinden. — —

UNGE MÄN.

Där sitter på krogen ett rusigt lag
Och dricker varandra till:
»Gutår, gott folk — vi ha pängar i dag,
Vi få dricka så mycket vi vill!» —
Det skränas i ljudliga rösters kör,
Ett »hej!» och ett »hipp, hurra!»
Och stupar en stackare, dödligt full,
Omkull,
Då skränas det: »Bravo, bra!» —

De voro fordom redlige män
Som skötte syssla och plikt.
De hade nog varit redlige än
Om de tänkt uppå livets vikt.
Men de läto vinet gå in och då
Gick vettet ut med ens...
Nu låta de tiden i dryckjom gå
Och få
Sitt respass då kassan är läns. —

De hava måhända föräldrar ock
 Som sörja att barnen gå vill.
 Måhända en kärleksfull syskonflock
 Och verkliga vänner därtill.
 Men ruset lockar och bländar och drar
 Dem in i sitt snärjande garn — —
 — Det sitter nog mången mor och far
 Som har
 I minnet sitt irrande barn . . .

Och kände de endast förbannelsen stor
 Som häftar vid glasets rand!
 Och mätte de giftet, i bågarn bor,
 Dess evigt förtärande brand —
 Då skulle de kanske stanna och se
 Vilka dårar de varit alltjämt . . .
 Men de dricka sig glömska av rusets ve
 Och le
 Och mena att allt är skämt.

I, unge, I, starke! Säg, haven I mod
 Att draga i hämmande strid
 Mot en allt förtärande dryckenskapsflod
 Som hotar med död vår tid?
 Så rusten er då och samlens till fäjd,
 Det finns många som vilja gå med.

Ack, det gäller att ränsa vårt kära land
Från brand
Och riva allt ruttet ned!

Där sitter på krogen ett rusigt lag
Och dricker varandra till:
»Gutår, gott folk — vi ha pengar i dag,
Vi få dricka så mycket vi vill!» —
Det skränas i ljudliga rösters kör,
Ett »hej!» och ett »hipp, hurra!»
Och stupar en stackare, dödligt full,
Omkull,
Då skränas det: »Bravo, bra! — —

TIGGAREN.

Det satt en gubbe vid vägakant
 Och bad med darrande röst om en slant
 Av folk som där färdades fram.
 Hans dräkt var trasig, hans sko var sned.
 Hans hela gestalt från ovan och ned
 Var fullpyrd av smuts och damm.

Jag rördes i hjärtat av slikt fördärv
 Och lade i gubbens hatt en skärv
 Och saktade mina steg.
 Men vad nu? — De dragen jag kände igen! —
 Jo, visst — —! Jag tänkte att tala, men —
 Jag hejdade mig och teg.

Då fäste gubben på mig sin blick:
 »Det var en präktiger slant jag fick!» —
 Så sänkte han blicken igen.
 Då steg jag med ens till gubben fram
 Och slog på hans skuldra, som rök av damm:
 »Goddag, gamle Spelare-Sven!»

Han ryckte till... Och jag hörde han svor...
 »Hur vet du, att jag är den som du tror,
 Som du kallar Spelare-Sven —?
 Lika gott! — — Nå, jag sitter vid vägen, jag,
 Och tigger mitt bröd för varenda dag,
 Och super det gör jag än...

Jag hade, som känt, både grund och gård.
 Med skördar som växte av idog vård.
 Då jag ännu var karl för min hatt,
 Men — — jag började dricka i glada lag,
 Och så spelte jag gården bort en dag
 Då jag rusig på krogen satt.

Min hustru hon dog med sorg i sinn',
 Och bygdens skam blev dotter min,
 Som jag älskade mäst av allt...
 Själv kördes jag vilsen i livet ut...
 — Nu går jag och väntar på pinans slut
 Där jag stapplar gammal och halt.

Ja, jag är mannen, som *ruset* tog
 Och ned i sin svartaste håla drog
 Med allt mitt ve och väl.
 Nu sitter jag gammal, föraktad och svag
 Vid vägen och tigger mitt bröd var dag
 Med ånger och skam i min själ.

Ja, gosse, jag säger dig detta ord:
 Se tiggarn, som krälar i smuts och jord
 Föraktad, som ingen än —!
 Se honom . . . och tänk på förbannelsens makt,
 På vad ondskan i botten på glaset lagt — —
 Tag varning av Spelare-Sven!»

Jag skiljdes från gubben vid vägakant
 Och gav honom ännu en ringa slant —
 Hans läxa var hälsosam!
 Och jag såg i hans blick, huru grymt han led
 Hur han ständigt allt längre och djupare gled
 I elände, smuts och skam . . .

MARKNADSRESAN.

Om du har tid, så på mig hör
En liten stund, min vän! —
Till marknaden i staden for
En morgon Grangåls-Sven,
Och bundna bakom kärran hans
Där gingo oxar två,
Så präktiga att det var lust
Och fröjd att se därpå.

»För dem», så tänkte Sven, »jag får
En hög med myntat guld.
Och uppå gåln därhemma finns
Än två i Dräng-Jans huld.»
— Det gick så ljuvligt lätt i dag
Att köra foran fram,
Och oxarne de trampade
I marknadsvägens damm...

Och Sven han satt så trygg och lugn
Där högst på lövat lass
Och log emellanåt förnöjt
Allt åt sin marknadsstass.
Så tänkte han på morans ord:
»Var rädd om slanten, far!»
— »Nej, ta' mig raggen, om i dag
En enda sup jag tar!» —

Snart bakom furuskogens rand
Dök stadens tinnar fram.
Och där bortom sken morgonsol
I guld på bärgets kam . . .
Och fora efter fora slöt
Sig till i ändlöst tåg.
— Men bonden Sven han log så gott
Då han *sin* fora såg.

Och upp på torget körde han
Så stolt som någon kung,
Och sjöng och hojtade på lek
Som om han varit ung . . .
Och bästa platsen fick han med
Och köpare i mängd.
Där frågades, där bjöds om pris
Och mättes bredd och längd.

Och huru än det köpslogs, så
Blev saken äntligt klar:
Femhundra jämt, fick Sven med glans
För ståtligt oxepar.
Och guld och silver dansade
I pungen bred och djup...
Se'n spordes om ej säljar'n var
Beredd att »ta' en sup».

»Jovisst!», sad' Sven, men tänkte strax:
»Nej — det kan gå på tok!»
Men frestelsen var stark och bort
Till krogen ingen krok.
Och huru än det tubbades
Och bads, så satt vår Sven
Till sist uppå en usel krog
Och drack med »bror och vän»...

Och pängarne de rullade
Helt lätt på krögarns disk
Och Sven han drack och märkte ej
Sin sorgligt stora risk.
Så tycktes allt vad än han såg
Gå upp i dunst och rök
— Men under tiden snabbt en hand
Ned i hans ficka dök...

Men sedan — — Ja, min käre vän,
Här kan det vara slut!
Dock: Sven han fick en läxa, han,
Som sent skall plånas ut.
Två oxar, förde han till torgs
— Märk detta väl, min vän! —
Men *som ett svin, på fyra ben,*
Han vände hem igen! — —

PARALLELLER.

I.

Se dit, på mannen som kommer,
Med högburet huvud, där!
Se ögats glans och skåda
Hans kind, så rosig och skär!

Se hållningen blott! Hur plastisk
Är icke hans mjuka gång!
Där spänna sig musklernas trådar
Besegrande lust och tvång.

Där strålar från högvälvd panna
Ett fast och beslutsamt mod.
Där forsar i svällande ådror
Ett friskt och sjudande blod.

Där lyser ur tvänne ögon
En vilja av berg och stål.
Där strävar var nyfödd tanke
Till vinkande, ädelt mål.

Och bjöd du honom att dricka
 Ditt gamla förlegnade vin,
 Då skulle du se hans stolta,
 Hans allbetvingande min!

Då skulle han säkert svara
 På lockande anbud så:
 »Nej, tack, min vän!» och småle
 Och trycka din hand och — gå.

Ty du hade träffat mannen
 Som sparats för druvans saft.
 Och du hade skådat hjälten
 Av mod och av mannakraft.

Och själv du skulle nog skämmas
 Åt »bjudningen» du bestod
 En man av heder och ära,
 En man av det ädlaste blod.

* * *

Se dit, på mannen, som kommer
 Med högburet huvud där,
 Han är den redlige svennen,
 Av redlige riddares här!

II.

Vem kommer, stapplande och svag,
På vägen där?

Vad namn har plågan, som hans liv
Förtär?

Säg, är han sjuk? Är sinnet stängt
För vårvinds smek?

— Hans rygg är bruten och hans kind
Så blek...

Vi skälver hans gestalt så styggt
I frossa svår?

Si, luften är så ljum: det är
Ju vår! —

Jag möter dystra blicken hans:
Den grumlig är...

— Vad namn har ångsten som hans själ
Förtär —?

Jag söker icke länge än;
Jag har fått svar...

— Eländige! Utav din kraft finns intet
Kvar! —

Du *druckit ur ditt eget blod*

I glas för glas . . .

Din lycka, arme man, har gått

I kras . . .

Du trodde, att du drack dig rik

Då du drack nöd . . .

Du ville dricka liv, men sväljde

— Död . . .

Din gång är stapplande och svag

Där, dömd, du går.

— Ack, mången stackare har följt

Ditt spår!

Och du har dragit många med

I dina garn . . .

Det arvet ger du sedan åt

Ditt barn.

— Se, ruset! — Skåden denne man

På vägen där . . .

Se, ruset! Se det gift, hans liv

Förtär! — —

FATTIGA SMÅ...

Där sprungo några små fattiga barn
Med en skrymmande korg på arm.
— Jag såg dem skymta förbi och se'n
Försvinna i gatans larm...

Jag tänkte på sorgliga sagan jag,
Om grändernas fattiga barn...
— Var hamna de väl? Vart går deras väg
Bland samhällets slödder och skarn?...

Vem leder dem rätt? Vem söker dem opp?
Vem skänker dem kärlek varm?
— Jag såg dem skymta förbi och så —
Försvinna i gatans larm...

"NÄHÄJ!"

(Ett sagomotiv).

Vill du höra om Lars Nilsson? Jo, du måste, om du vill det eller ej!

Det är sagan om den mannen, som beständigt, på allt spörsmål, sa: »Nähäj!» —

»Vill du ha ett bräddmått med potatis av den raraste sorten, så säj?» —

— Lasse Nilsson han funderade ett tag, men så svarte han vresigt: »Nähäj!»

»Vill Lasse Nilsson ha en tunna spannemål till julen, då, av mäj —?

— På nytt en lång fundering över saken; så ett absolut besked: »Nähäj!»

Och man försökte med att bjuda Lasse Nilsson allt möj-
ligt gott
Som kunde tänkas upp av hundra vise båd' i stort och
i smått.

Och man tog till presenter och pängar och den härli-
gaste, ljuvliga mat,
Omöjligt! Lasse Nilsson var sig lik och höll sig ständigt
lika exemplariskt kavat. —

»Och vill du ha en gåladel och hästar och femton små
kossor av mäj?» —
Sa' själve gamle kungen, men Lars Nilsson han stod på
sig likaväl, han: »Nähäj!»

Då började man undra så det knakade... Vad skulle
man nu ta
Som kunde narra Lasse Nilsson till att värdsamt bocka
sig och säga: »Jaha!»

Så sändes själva krögarn fram till slut: — »Vill Lasse
Nilsson ha en sup,
En som är både stark och skarp och bred och som en
tunna så djup —

»Och nu ska' gode, rare Lasse Nilsson vara snäll och dricka
»bror» med mäj —
»Nähäj!» sa' Lasse Nilsson tvärt och spottade och sa'
på nytt: »Nähäj!»

Och då man hörde detta fick man kramp och tog sig
gruvligt illa vid:
»När inte supen lockar mer, då lever man helt visst på
världens yttersta tid!» — —

I ARV...

Han var en eftersökt dräng i Mo
Och präktig och skötsam ock.
Han tog sig en mö och så satte de bo
Och så växte ikring dem i huld och tro
Med tiden en barnaflock.

Han var en stark och en härdad man
Och väldig i mark och skog.
Hans make i slåttern man aldrig fann
Och säkert var att ingen som han
Kunde sköta en harv och en plog.

Han dvaldes i by och han dvaldes i stad
Men han smakade aldrig en »tår».
— Var ofta lekfull och stormande glad,
Men han kunde helt plötsligt »vända om blad»
Och gråta i sorg så svår...

Men sporde då någon om sorgen hans
Och om något från svunna dar
Då kom i hans blick en så underlig glans...
Och det flög som en blix, utan reda och sans
Ur ögats innersta vrår...

Och man började orda om släkt och arv
Och man sad' till varandra, som så:
— »Vem vet, om ej fädren i seklers varv
Förslösat sin kraft uti rus och slarv
Och gått under i söl ändå —?

Och fastän han var en hederlig man
Och flinkast av alla i skog,
Så begynte man sky... Han är farlig han...!
Han kan bryta i våldsamhet ut, minsann.
— Den saken känner man nog!

Så blev han föraktad för fädrens brott
Så blev han en slav, han med...
Så drack han upp allt — både sannt och gott
I sin själ, och blev till en skugga blott
Tills han slutligen tynade ned...

Men aldrig jag erfor förbannelsens makt
Så grym som i detta fall...
Han ville bli man... men ett ok var lagt
På hans liv; och tyngden av folks förakt
Gav slutet åt sagan all...

"IN VINO VERITAS" ...

Det säges att vinet ger sanning
 Och föder det ljungande ord...
 — Det är då den största, den dummaste lögn
 Som någonsin sagts på vår jord! —
 Det säges att rus skänker lisa
 Och minskar de lidandes tal...
 Ack, tusenden sänkts i förtvivlan och död
 Av rus och av samvetskval!

Det skrikes av tanklösa hopar
 Att ruset är sorgernas död...
 Och det sjunges i slippriga visors mängd
 Om »druvans svällande glöd»...
 Där smyckas och siras med rosor
 Var slukande, gyllene krog...
 Ack, fråga de tusende värnlösa små
 Som svälta... de veta det nog! — —

Den prisas vid strålände fäster,
 Vid upptågens bullrande glam
 Den glödande druvans berusande saft
 Och man glömmer dess gyllene skam...

Och dess rusiga lov skrikes ut över allt
För folken, på gator och torg...
Men man låtsar ej märka den smygande last
Som den sådde i koja och borg...

»In vino veritas»... Du falska,
Du hala, förförande ord!
Ditt vin har oftast sått ondska och skam
Och lögn och brott på vår jord. —
Ditt vin har aldrig skänkt sanning
I tanke som du förstört...
Ditt vin som skummar i grann pokal
Har mången till fallet fört...

Dock, hycklande stackare alla
Som höjen er skam mot sky,
Se, snart går solen i öster opp
Och bådard en stridsdag ny...
Se'n stundard en tid, då talet
Om vinets förgudade makt
Skall dö, och det blivard en galenskap
Vad skalden om »druvan» sagt...

JAG PRISAR KÄLLANS KLARA VÅG...

Jag prisar källans klara våg
där den i dalen porlar.
Jag lyss till bäckens melodi
och hör, hur tyst den sorlar.
Var vind som kinden smekning ger,
var fågels drill i dungen,
i allt jag städs' naturen ser
från himlens sky till ljungen.

Gå ut i skog och mark en dag
när vårens vindar spela,
och känn, hur fritt ditt hjärta slår,
ty intet kan dig fela. —
Jag tänker alltid då: när sol'n
står ljum och vindar blåsa,
hur kan man vid en krogdisk se'n
i rus och slöhet dåsa!

Hur kan en karl med sunda fem
båd' kropp och själ förslösa
i laget av en dryckeshop,
där alla laster pösa,

när han i fria Guds natur
kan liv och hälsa finna,
när källan finns att dricka ur
och vattnets flöden rinna!

Hur kan en man, som vara vill
en man förutan lyte,
med upprätt panna vara med
på slikt ett dåligt byte!
Det är en galenskap att ta'
emot, om gift man bjudes,
men *dumhet*, om man ropar bra
när glasets klang förljudes.

Nej, bommen för vart dryckeshus
och upp med alla gluggar,
Släpp solen in, töm giftet ut
och krossa glas och muggar!
Ett frigjort släkte önska vi
hur än i knot man sorlar,
ett släkte, fött vid källans våg,
där den i dalen porlar.

OM DU VILL.

(En faders råd till sin son).

Min käre gosse, just i dag
du fyller femton år
och ut i frestelsernas värld
från far och mor du går.
Näväl, fast nog jag önskat så,
min skärv ej räcker till,
men ger som gåva dig ett ord,
en välvis sats på denna jord:
Allt kan du, om du vill.

Dock, ser du! Kanske svårast är
att visa sig kavat,
när vänner bjuda dig ett glas
av skumbryggd dryck på fat.
De säga: Asch! Vad är det där!
Drick, broder, drick! Bjud till! —
Men gör det ej, min gosse, gå
du stolt din väg, låt glaset stå. —
Du kan det, om du vill.

En annan gång du kanske gjort
en bra och god affär,
och du skall bjudas på en skål
som »goda tonen» lär.
Men då, min son, i samma stund
står också tanken still.
Slå du i hand: »Nej tack, min vän,
men jag har mycket ogjort än!» —
Du kan det, om du vill!

Du blivit man och kommit upp
dit egen kraft dig fört.
Du nalkas femti år, men ej
ett enda glas du rört.
Då kommer vännen: »Fest i vin
vi skola ställa till.» —
Men kan du vara man ändå,
så skall du låta glaset stå. —
Du kan det, om du vill.

Så skall du, klok av denna sats,
gå fri ur lastens garn
och du skall giva lust och hopp
i arv åt dina barn. —
Och gå i frid min gosse, nu,
en kyss, en hälsning till.
Gå redligt fram din framtidsstig
och sky vart glas som bjudes dig.
Du kan det, om du vill!

EN GAMMAL KROGSKYLTT.

Knirk, knark . . .

Krogskylten svänger
 på rostiga stänger,
 gnisslar
 sorgset, när vinden i grändhörnet viner,
 visslar
 falskt över krogfönstrets blåa gardiner.

Knirk, knark . . .

Här har jag hängt i år och dag
 och hört och sett
 båd' ont och lett
 av alla de tusende slag.
 Men jag har aldrig sagt något, jag . . .

Knirk, knark . . .

Jag såg en yngling, sund och stark,
 gå in på krogen en kväll härförliden.
 Där satt han länge och ödde tiden
 och drack i glada vänners lag,
 se'n kom han ut som ett barn så svag . . .

Då såg jag i gamla lyktans sken
att han ej kunde stå på sina ben . . .
Så gavs ett ord, ett annat igen,
så föll ett slag . . .
Och så kom polisen följande dag.

Knirk, knark . . .

Elände och gråt,
eder och skratt,
grova röster och raglande stackare
dag och natt . . .
Nog har jag sett
folk med vett
vandra dit in
men bytt om sinn'
blivit som tokar,
gått i krokar,
vinglat och stupat och kallats rackare,
kivats och hädat,
smädat
allt vad smädas kunde
i himmel och på jord.
Dumma ord,
fåniga blickar,
slöa nickar,
ingen styrsel,
djuret i yrsel,

män'skan, skapad av ljuset,
sölad av smuts,
fördrad,
vanhedrad,
slagen i bojor av ruset.

Knirk, knark . . .

Jag har sett duktiga män,
lantfolk och herremän,
gå in genom dörren där,
men ingen än
har varit densamma när han kom ut . . .
Snöpligt slut!
Hörde dem glamma,
klinga och skåla,
hörde dem skråla
och skratta.
Kunde ej fatta
strax med detsamma
att i skrattet låg sorg och gråt.
Men det såg jag efteråt . . .
Snickarn därborta
gick hit var dag.
Nu är han borta. —
Hur — vad vet väl jag!

Skräddaren, handlarn,
dagliga kunder,
ha gemensamt visst helt gått under. —
Ingen frågar efter dem mer,
men krögarn ler . . .

Knirk, knark . . .

Snart skall det stängas
för alltid här nerom,
Och då skall jag slängas
bland skrotet på vinden. —
Gömmas,
förglömmas.
Det är allt, vad jag ber om . . .

*

Krogskylten svänger
på rostiga stänger,
gnisslar
sorgset när vinden i gathörnet viner
och solen ej skiner . . .
Visslar
svanesång över krogens ruiner . . .

TILL BACCUS.

Du rusets krönte kung, med vinlövskransat hår,
giv akt! En tid, en ny, din spira sönderslår.

Din kraft är bruten re'n och all din storhet slut.
Din glans av enväldskung har äntligt plånats ut.

Vi samlar du som förr ej dina trogna män?
Du anar tankens tid, o kung, och ingen fruktar den.

En ung och livsstark här mot dina vallar går,
att störta ned din tron, hur rotfast den än står.

En morgon under sol och vårdagshimmel klar
får utanför din borg du höra en fanfar.

En hög och glättig ton som kallar upp till strid
på liv och död emellan ny och gammal tid.

Då skall din stolta sol för alltid, kung, gå ner
och ej ditt majestät kring världen härska mer.

Vi, söner av den jord, som giver dagligt bröd,
vi vilja hava slut på dryckenskap och nöd.

Vi vilja leva så, som själv naturen sagt,
och därför, Baccus, kung! Lägg ned din enväldsmakt.

Se, nu är tiden god och frö't i myllan gror,
se, vänner, vilken kraft i våra tankar bor.

En morgon, skön och ljus, då solen lyser klar,
vi spränga rusets borg allt med en glad fanfar.

FRANS I SKOGEN.

Ingen fanns

Som kunde på dans
Spela fiol så bra som Frans,
Rättars-Frans i Skogen.

Och aldrig sågs så rask en sven
I bygden än,
På åkern eller på logen,
Som just Frans i Skogen. —
Han hade helt säkert blivit en man,
Så reslig och god som ingen ann,
Men saken var den, att ingen
Drack mer vilt än han . . .

Det hände en gång

På en midsommardans,
Att Rättars-Frans
Blev rusig av vin och gille.
Och då vart han ond
Och het och vred,
Då kom hans godsinta
Lynne ur led
Och intet gick som han ville . . .

Så vart han med ens
 Till vrede brakt
 Och så vart det tändande
 Ordet sagt
 På hån av Klockarens Ville.
 — — Då grep han fiolen sin och slog
 Den sönder mot en sten i skog...

Och sämjan brast
 I de dansandes ring itu...
 »När vinet är inne är vettet ute,
 du —
 Du! Du!» — —

Men Frans smög tyst,
 Utan ljud eller knyst
 Från dansen och ned mot byn igen...
 Och dansen slöts
 Och stämningen bröts
 Och vän tog avsked från vän...
 — Men där knöts mången hand åt det
 håll han gått:
 »Vänta du! Vänta blott —!»

Och nästa dag
 Ur ungdomens lag
 Han drevs som en brottsling föraktad.

Och ingen hade
 Ett ord till försvar
 För Frans i Skogen, som fordom var
 Så hedrad och eftertraktad...

— Och frågade någon »Varför?» — så
 fick

Han en elak och hånfull blick:

— »Det var han...

Och hans var hela felet:

To' brännvin för ära och liv!... Min-
 sann! —

Det var olyckan, det, i spelet!» — —

*

Huru det gick med

Speleman Frans?...

Jo — han fanns

En morgon — död i en mærgelskans...

Det ondas makt på de svaga,

Det blev en ung mans saga! —

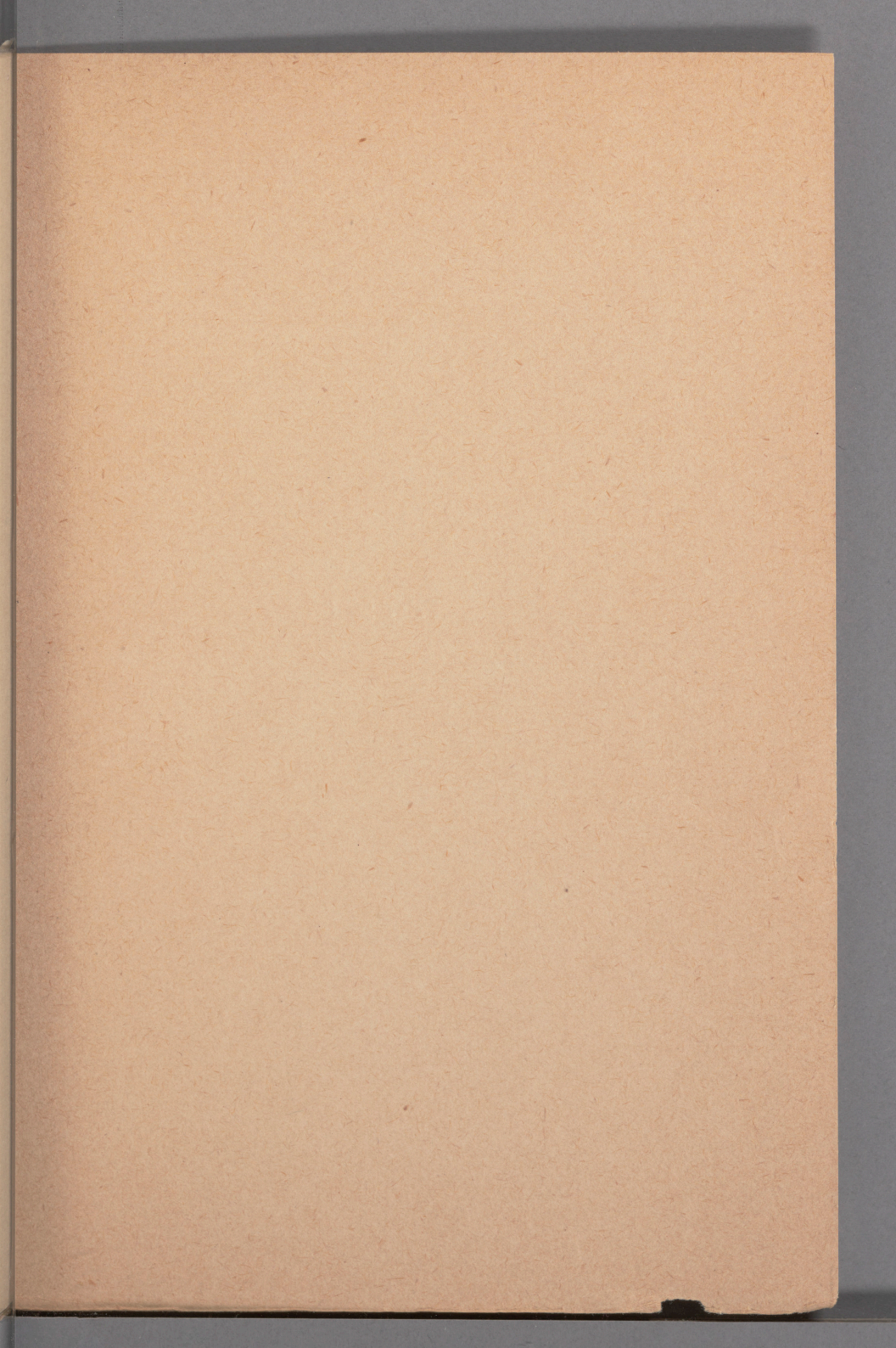
FRONT!

Front mot det smygande, lömska
Gift, som tär och förnedrar,
Sargar och söndersliter
Människans sinne och själ!
Front mot dess fala beskyddares
Lömska och snärjande snaror.
Fram genom strider och faror,
Fram till vårt eviga väl! —

Däm den forsande flodens
Giftiga, dränkande flöden.
Sänk de stinkande kärrens
Onda, förpästade dy!
Front emot rusdrycksbegäret,
Front emot frestelser alla! . . .
Framtiden ger oss seger,
Snart är morgonen ny!

INNEHÅLL:

	Sid.
En skugga	5
Fångkärran	7
Stödet	9
Unge män	12
Tiggaren	15
Marknadsresan	18
Paralleller	22
Fattiga små	26
Nähäj	27
I arv	30
In vino veritas	32
Jag prisar källans klara våg	34
Om du vill	36
En gammal krogskylt	38
Till Baccus	42
Frans i skogen	44
Front	47

Pris: 50 öre.
